

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Rain falls on all of us (but some manage to get more wet than others) : political context and electoral participation

van Egmond, M.H.

Publication date
2003

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Egmond, M. H. (2003). *Rain falls on all of us (but some manage to get more wet than others) : political context and electoral participation*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

samenvatting

Dit boek gaat over de invloed van de context op het individu. Meer specifiek handelt dit boek over de invloed van de electorale context op het wel of niet gaan stemmen bij verkiezingen. Hoofdstuk Een maakt duidelijk waarom dit onderwerp van belang is: individuele kenmerken bepalen weliswaar voor een groot gedeelte of iemand wel of niet regelmatig stemt, maar het merendeel van deze individuele kenmerken is zeer stabiel, en kan daarom niet verklaren waarom de opkomst bij de ene verkiezing hoger is dan de andere. Contextuele kenmerken, kenmerken die de verkiezing beschrijven, kunnen deze variaties in verkiezingsopkomst wel verklaren.

Hoofdstuk Twee onderzoekt de invloed van contextuele kenmerken op individuele kiezers bij Tweede Kamerverkiezingen in Nederland. Naast de gebruikelijke individuele kenmerken die helpen verklaren of iemand zal gaan stemmen bij Tweede Kamer verkiezingen, is ook een viertal contextuele factoren in het verklaringsmodel opgenomen. Deze kenmerken van verkiezingen zijn: of de verkiezingen volgen op een val van het kabinet; hoe snel twee verkiezingen elkaar opvolgen; of de bestaande coalitie na de verkiezingen wil doorregeren; en of de verkiezingen een nek-aan-nek race te zien geven. Deze factoren blijken inderdaad van invloed te zijn op de opkomstbereidheid van Nederlandse kiezers. Dit model met individuele en context kenmerken kan tevens beter voorspellen of verkiezingen een hoge of lage opkomst zullen kennen.

In Hoofdstuk Twee wordt tevens een eerste aanzet gegeven tot het 'individualiseren' van de context. Met behulp van interactie effecten wordt individuele variatie in de invloed van contextuele effecten gemodelleerd. Dit wordt verder uitgewerkt in Hoofdstuk Drie, en vormt de rode draad van deze dissertatie: het effect van verkiezingskenmerken is niet uniform, maar verschilt voor verschillende groepen kiezers.

Hoofdstuk Drie geeft allereerst een overzicht hoe electorale participatie op individueel en contextueel niveau geanalyseerd kan worden, en laat zien dat het niet voldoende is om het individuele en het contextuele niveau simpelweg samen te voegen in een verklarend model. Voor een juiste weergave van de invloed van contextuele kenmerken op individuele kiezers is een meer geavanceerde benadering nodig, waarin de invloed van de context varieert op individueel niveau. Deze benadering wordt vervolgens theoretisch uitgewerkt voor drie contextuele kenmerken: of verkiezingen op een zondag of een weekdag gehouden worden; of verschillende verkiezingen op dezelfde dag gehouden worden, en of de verkiezingen een nek-aan-nek race te zien geven. De invloed van een nek-aan-nek race op het wel of niet gaan stemmen biedt de beste mogelijkheid tot een empirische toetsing van het model, hetgeen in de hoofdstukken Vier, Vijf en Zes wordt uitgewerkt. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van een typologie van kiezers die aangeeft welke kiezers wel, en welke zeer waarschijnlijk niet beïnvloed worden door een nek-aan-nek race.

Hoofdstuk Vier analyseert de invloed van een nek-aan-nek race op geaggregeerd niveau, voor verschillende politieke systemen. Tevens wordt het onderscheid tussen opiniepeilingen of verkiezingsuitslagen als indicator voor een nek-aan-nek race behandeld. Hoofdstuk Vier

laat zien dat een verkiezingsrace op verschillende manieren geoperationaliseerd kan worden, afhankelijk van de structuur van het partij-politieke landschap. De resultaten geven aan dat voor verschillende landen de invloed van een nek-aan-nek race op opkomst duidelijk waarneembaar is.

Nu vastgesteld is dat een nek-aan-nek race de verkiezingsopkomst beïnvloedt, is een volgende stap mogelijk. In Hoofdstuk Vijf en Hoofdstuk Zes wordt de invloed van een nek-aan-nek race op individuele kiezers in Groot-Brittannië en Zweden geanalyseerd. Hoofdstuk Vier liet zien dat in deze landen de invloed van een nek-aan-nek race op opkomst waarneembaar is. De vraag die beantwoord wordt in Hoofdstuk Vijf en Zes is: wordt iedere kiezer in gelijke mate beïnvloedt door de verkiezingsrace? Hoofdstuk Vijf laat zien dat in Groot-Brittannië aanzienlijke verschillen zijn waar te nemen tussen kiezers. De verschillende typen kiezers, geïntroduceerd in Hoofdstuk Drie, blijken inderdaad verschillend te reageren op de verkiezingsrace. Hoofdstuk Zes laat zien dat dit in Zweden niet het geval is: de invloed van een spannende verkiezingsrace is in Zweden nagenoeg gelijk voor alle kiezers.

Het concluderende Hoofdstuk Zeven beschouwt de bevindingen uit de voorgaande hoofdstukken. Er wordt een discussie gevoerd over de noodzakelijkheid van de analyse van contextuele invloeden op individueel niveau. Tevens worden aanzetten gegeven tot een verdere bestudering van de politieke context.